

Gestió de voluntariat

2023

Guia

*Amb el suport del Departament de Cultura
de la Generalitat de Catalunya.*

 Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

 Fundesplai
Fundació Catalana de l'Esplai

Com gestionem el voluntariat?

El voluntariat

A Catalunya, l'activitat voluntària està regulada per la Llei 25/2015, del 30 de juliol, del voluntariat i de foment de l'associacionisme, coneguda com la Llei del Voluntariat.

La normativa reforça i amplia els drets i deures que ja recollia l'antiga Carta del Voluntariat, i els proporciona rang de llei. El seu objectiu és regular el model català de voluntariat, per "divulgar, fomentar, reconèixer i protegir l'associacionisme i el voluntariat" com a agents de transformació social.

Què ens diu la normativa?

La Llei del voluntariat defineix els principals conceptes relacionats amb l'acció voluntària i estableix els drets i els deures de tots els agents implicats: voluntariat, entitats de voluntariat i persones beneficiàries de l'acció voluntària.

La Llei defineix el voluntariat com "el conjunt d'accions i activitats d'interès general motivades per l'altruisme i la voluntat de transformació social que aconsegueixen persones físiques, denominades voluntaris, que participen en projectes en el marc d'una activitat associativa o bé en programes específics de voluntariat d'una entitat sense ànim de lucre".

En aquest sentit, s'entén que l'activitat voluntària...

- És altruista i no es fa mai a canvi d'una compensació econòmica ni de cap altre tipus.
- Es porta a terme en el marc d'un programa de voluntariat d'una entitat no lucrativa.

Quan és aplicable la Llei del Voluntariat?

La normativa s'aplica a les entitats que han aprovat un programa de voluntariat.

Les entitats de voluntariat manifesten la seva voluntat de comptar amb la participació de persones voluntàries a través del programa de voluntariat.

Què ens diu la normativa?

Les entitats de voluntariat han d'aprovar un programa de voluntariat, que és el document formal on queda recollida la intenció de l'entitat de comptar amb persones voluntàries.

Per a les entitats de base associativa, aquest document no és obligatori perquè totes les persones voluntàries ja són sòcies i, per tant, la seva relació està regulada pels estatuts i pel Llibre Tercer del Codi Civil. En canvi, el programa de voluntariat esdevé del tot necessari des del moment en què hi hagi persones voluntàries que no tinguin la condició de sòcies.

La Llei del voluntariat preveu, però, algunes excepcions:

- Voluntariat de protecció civil, prevenció, extinció d'incendis i salvaments i voluntariat per a la cooperació al desenvolupament (Llei 26/2001, de 31 de desembre).
- Voluntariat de caire puntual impulsat per entitats o per l'Administració Pública per a accions concretes

Drets i deures del voluntariat

La normativa recull les obligacions i els drets de les persones voluntàries, que tenen una correlació directa amb les obligacions i els drets de les entitats de voluntariat.

A més, la normativa també estableix els drets i els deures que tenen les persones beneficiàries de l'acció voluntària.

Què ens diu la normativa?

Els drets i deures del voluntariat queden definits a la normativa

- [Drets de la persona voluntària](#)
- [Deures de la persona voluntària](#)

Per entendre l'abast dels drets i deures de la persona voluntària i de l'entitat, la Generalitat de Catalunya va editar una [sèrie de guies pràctiques](#) que detallen els aspectes més destacats de la relació entre el voluntariat i les entitats.

En tot cas, l'entitat té dret a triar lliurement les persones voluntàries amb qui col·labora i a desvincular-les, de forma justificada, si s'esdevenen incompliments del full de compromís. També té dret a exigir-los respecte per la seva missió i valors i a demanar-los la seva participació en les formacions que s'estableixin com a necessàries.

L'entitat té també l'obligació de vetllar pel compliment dels drets de les persones voluntàries. Per això, la major part dels [deures de l'entitat que la llei](#) estipula es corresponen amb els drets del voluntariat, com ara els de rebre formació per exercir les seves tasques, disposar d'acreditació com a persona voluntària, certificar la seva participació a l'entitat, etc.

El full de compromís

El full de compromís és un dret fonamental de la persona voluntària i, per tant, una obligació de l'entitat.

El Full de compromís és el document que formalitza la relació entre la persona voluntària i l'entitat.

Aquest document estableix els principis que regeixen el vincle entre voluntariat i entitat, clarificant-lo i distingint-lo de qualsevol altre tipus de relació.

Què ens diu la normativa?

La Llei del voluntariat defineix el full de compromís com el document que formalitza, per escrit, la incorporació de les persones voluntàries als programes de voluntariat de l'entitat.

El seu contingut mínim és:

- El caràcter voluntari i altruista de la relació
- Les funcions i les tasques acordades
- El compromís de rescabament de les despeses assumides per la persona voluntària
- La formació fixada com a necessària per l'entitat
- L'existència d'una assegurança per al voluntariat

La normativa afegeix que el full de compromís també ha de tenir en compte les condicions de gènere i la conciliació de la vida laboral i familiar.

En cas que la persona voluntària sigui menor d'edat, el full de compromís l'haurien de signar els progenitors o els tutors legals, sempre i quan el programa de voluntariat fos compatible amb l'edat de la persona voluntària.

El rescabament de despeses

L'altruisme i la gratuïtat són dos dels principis bàsics de l'acció voluntària.

El voluntariat s'ha d'exercir sense contraprestació econòmica ni de cap tipus, més enllà del reemborsament de les despeses que pugui tenir el voluntariat a causa de la seva activitat. Aquest reemborsament, en tot cas, ha de ser coherent amb l'activitat i degudament justificat i documentat.

Què ens diu la normativa?

L'activitat voluntària és gratuïta i, per tant, la persona voluntària no pot ser mai remunerada per raó de la seva activitat voluntària.

De fet, un dels deures de la persona voluntària és, justament, rebutjar tota mena de contraprestació econòmica o material per raó de la seva activitat voluntària.

La normativa permet, únicament, que l'entitat rescabali la persona voluntària per les despeses que la seva activitat li pugui ocasionar. Si entitat i voluntariat acorden aquest rescabament, ha de quedar establert en el full de compromís en tant que és un dret de la persona voluntària i un deure de l'entitat.

Les despeses del voluntariat que l'entitat reemborsi han de tenir un clar vincle amb l'activitat voluntària i sempre que sigui possible, haurien d'estar justificades amb documents que acrediten la seva adequació.

El Pla de voluntariat

Una de les obligacions de les entitats de voluntariat és redactar el Pla de voluntariat o participació.

Aquest pla ha de recollir els aspectes relatius a la gestió dels voluntaris dins de l'entitat com ara el procés de captació, la incorporació, el seguiment que es fa, el desenvolupament de l'activitat voluntària i la desvinculació.

Com es fa el Pla de voluntariat?

El Pla de voluntariat concreta la voluntat de l'entitat de comptar amb la participació de persones voluntàries, expressada en el programa de voluntariat.

El Pla de voluntariat estableix com s'organitza la relació entre l'entitat i les persones voluntàries recurrent tot el cicle del voluntariat, des de la captació, selecció i incorporació fins el moment de la desvinculació.

En general, el pla de voluntariat hauria de contenir la descripció de les fases següents:

- Captació
- Acollida i selecció
- Incorporació
- Desenvolupament
- Desvinculació

Es recomana que el pla de voluntariat inclogui els models de documents que emprem (full de Compromís, etc.), que se'n faci difusió entre les persones interessades i que s'avalui de forma periòdica a fi d'anar-lo actualitzant i adaptant a la realitat de l'entitat.

Les assegurances

La Llei del voluntariat reconeix com una obligació de l'entitat disposar d'una assegurança que cobreixi les persones voluntàries.

L'assegurança ha de cobrir el voluntariat dels riscos derivats de la seva acció voluntària i dels danys que, involuntàriament, pogués causar a tercers en el marc de la seva activitat.

Què ens diu la normativa?

La Llei del voluntariat estableix que l'entitat ha de disposar d'una assegurança pel seu voluntariat.

El que no estableix és quines són les cobertures mínimes que ha de tenir aquesta assegurança. Per això, caldrà que l'entitat consulti si existeixen cobertures mínimes establertes en altres normatives específiques en funció, per exemple, del seu àmbit d'actuació (lleure, esport, etc.).

S'ha de preveure que la persona voluntària quedi coberta mitjançant:

- Assegurança de responsabilitat civil, que cobreix els danys a tercers que podria causar la persona voluntària de forma no intencionada.
- Assegurança d'accidents, que cobreix la persona voluntària els possibles riscos derivats de l'activitat de l'entitat que puguin afectar la salut del voluntari.

Es recomana que les assegurances del voluntariat siguin innominades, és a dir, que no es vinculin al nom de les persones concretes que fan el voluntariat sinó que assegurin una xifra de persones voluntàries. Així, quan hi hagi canvis de persones voluntàries no caldria modificar l'assegurança.

Recursos per saber-ne més!

- [Llei 25/2015, del 30 de juliol, del voluntariat i de foment de l'associacionisme](#)
- [Monografies: La Llei del voluntariat pas a pas](#)
- [Xarxanet.org](#) (projecte impulsat pel Departament de Drets Socials de la Generalitat de Catalunya, que inclou un portal web amb notícies i recursos per a entitats i voluntariat)
- [Butlletí A l'Abast](#) (butlletí electrònic adreçat a les entitats de voluntariat, associacions i la Ciutadania, editat per la Direcció General d'Acció Cívica i Comunitària.)
- [Drets i deures de les entitats de voluntariat](#)